

Amerykański Czteroletni przegląd obronny

Sławomir Kamiński

Obecne środowisko bezpieczeństwa międzynarodowego jest skomplikowanym i złożonym przedmiotem analizy. W zglobalizowanym świecie wzajemnych oddziaływań politycznych, ekonomicznych i społecznych między państwami, podmiotami pozapaństwowymi i obywatelami warunki realizowania interesów bezpieczeństwa są zmienne. Obronność, jako integralny element szeroko rozumianego bezpieczeństwa, wymaga szczególnej troski w procesie doskonalenia funkcjonowania państwa. Przykładem użytecznego narzędzia w tym zakresie jest amerykański Czteroletni przegląd obronny (*Quadrennial Defense Review*, QDR), którego najnowsza edycja została opublikowana w marcu 2014 r. przez Departament Obrony USA¹. Obecny kształt i zakres tematyczny przeglądu są efektem ponad dwudziestu lat amerykańskich doświadczeń w tym zakresie. Celem przeglądu jest zaproponowanie zmian organizacyjnych, właściwej struktury oraz dyslokacji amerykańskich sił zbrojnych w celu przygotowania ich do strategicznych wyzwań i szans, które będą wpływać na bezpieczeństwo Stanów Zjednoczonych w następnych latach.

Geneza i rys historyczny QDR

Dotychczas czteroletnie przeglądy obronne (*Quadrennial Defense Review*, QDR) dokonywane były w Stanach Zjednoczonych w latach: 1997, 2001, 2006 i 2010. Jednak ich geneza sięga lat 80. i 90. XX w., kiedy rozpadał się dwubiegunowy, zimnowojenny układ sił w świecie. Od 1990 do 1997 r. przeprowadzono w Stanach Zjednoczonych trzy przeglądy obronne. Ich celem było dokonanie kompleksowej oceny zmian zachodzących w środowisku bezpieczeństwa narodowego, wypracowanie strategii stanowiącej wsparcie dla władz politycznych i wojskowych w zakresie przy-

¹ 2014 *Quadrennial Defense Review*, http://www.defense.gov/pubs/2014_Quadrennial_Defense_Review.pdf (dostęp: 20 sierpnia 2014 r.).

szłego kształtu sił zbrojnych, a także przedstawienie uzasadnienia dla dalszego utrzymywania zdolności wojskowych amerykańskich sił zbrojnych w warunkach nowego, wyłaniającego się dopiero układu sił w świecie. Niezadowolenie amerykańskich władz z efektów tych przeglądów, zwłaszcza z ich zachowawczego charakteru i braku należytej spójności z zapisami strategii bezpieczeństwa narodowego USA, stało się przyczyną uruchomienia systemowych prac nad strategicznym planowaniem w dziedzinie obronności. Uznano, że zbyt częste przedkładanie nowych dokumentów utrudnia prowadzenie pogłębionej analizy strategicznej. Z tego względu, w 1997 r. uchwalona została ustawa, na mocy której sekretarz obrony USA oraz przewodniczący Połączonych Szefów Sztabów zostali zobowiązani przez Kongres do przeprowadzania w cyklu czteroletnim kompleksowego przeglądu strategii obronnej, struktury amerykańskich sił zbrojnych, planu budżetowego, planów modernizacji sił zbrojnych, infrastruktury obronnej oraz innych elementów polityki i planowania obronnego USA². Celem tak zdefiniowanego przeglądu miało być stworzenie podstaw do opracowania zrównoważonego programu pożądanych zmian w systemie obronności USA³.

Pozytywny efekt ustawowego umocowania pierwszego QDR z 1997 r. wzmocniony został założeniami metodologicznymi i organizacyjnymi. Przegląd realizowany był dwutorowo, tj. od podstaw, systemowo (*bottom-up*), co wynikało z potrzeby wykorzystania dotychczasowych doświadczeń, oraz w formule odgórnego zarządzania (*top-down*), co oznaczało zapewnienie kierowania procesem przez sekretarza obrony oraz przewodniczącego Połączonych Szefów Sztabów celem zapewnienia spójności QDR z zapisami obowiązującej strategii bezpieczeństwa narodowego. Prace podzielono na pięć etapów (wstępny, analityczny, weryfikacyjny, integracyjny i decyzyjny), przy czym działania uruchamiane w kolejnym etapie z zasady oparte były na wynikach etapu poprzedzającego. Na etapie podejmowania decyzji Departament Obrony regularnie konsultował się z Kongresem, co z jednej strony zapewniało spójny wynik końcowy, z drugiej umożliwiało szybkie przedłożenie dokumentu do podpisu prezydentowi i uruchomienie procesu

² *National Defense Authorization Act for Fiscal Year 1997*, Public Law 104-201, Title 10, US Code, Section 118.

³ C. Dale, *The 2014 Quadrennial Defense Review (QDR) and Defense Strategy: Issues for Congress*, Congressional Research Service, 24 lutego 2014.

wdrażania decyzji⁴. W ten sposób, niezależnie od późniejszych wątpliwości dotyczących merytorycznych treści QDR 1997, stworzone zostały podstawy metodologiczne i organizacyjne pod kolejne edycje czteroletnich przeglądów obronnych. Przyjęte założenia pomogły bowiem usystematyzować planowanie strategiczne, sformalizowały kontrolę Kongresu nad planowaniem obronnym w Departamencie Obrony oraz powiązały cykle planowania strategicznego z cyklem wyborczym władzy wykonawczej w Stanach Zjednoczonych.

W 2000 r. Kongres przyjął nową ustawę zobowiązującą Departament Obrony do przeprowadzenia drugiego Czteroletniego przeglądu obronnego⁵. Podczas przygotowań wykorzystano doświadczenia wyniesione z dotychczasowych prac, m.in. wydłużono zakładany czas realizacji przeglądu oraz powołano specjalną grupę roboczą do spraw QDR ulokowaną w Instytucie Narodowych Studiów Strategicznych przy Uniwersytecie Obrony Narodowej (*Institute for National Strategic Studies, National Defense University*)⁶. Zadaniem tej grupy było opracowanie założeń nowej strategii wojskowej zgodnej ze strategią bezpieczeństwa narodowego przyjętą w grudniu 2000 r., opracowanie programu obronnego na okres 20 lat oraz określenie szacowanego poziomu finansowania zapewniającego realizację zadań. Zachowano pięcioetapowy charakter prac.

W marcu 2005 r. opublikowana została Narodowa strategia obronna USA⁷. W dokumencie tym uwzględniono doświadczenia wyniesione po atakach terrorystycznych przeprowadzonych 11 września 2001 r. na Stany Zjednoczone i zwrócono uwagę na większe prawdopodobieństwo pojawienia się nowych zagrożeń o charakterze asymetrycznym. Departament Obrony dokonał też oceny QDR 2001 oraz wniosków i doświadczeń wyniesionych ze zmian, do których doszło w środowisku bezpieczeństwa międzynarodowego, zwłaszcza w kontekście działań zbrojnych prowadzonych w tym czasie w Afganistanie i Iraku. W związku z tym, celem przeglądów z 2006 i 2010 r. – pierwszych amerykańskich przeglądów obronnych „czasu wojny” – było przedstawienie procesu i zakresu zmian, które miały doprowa-

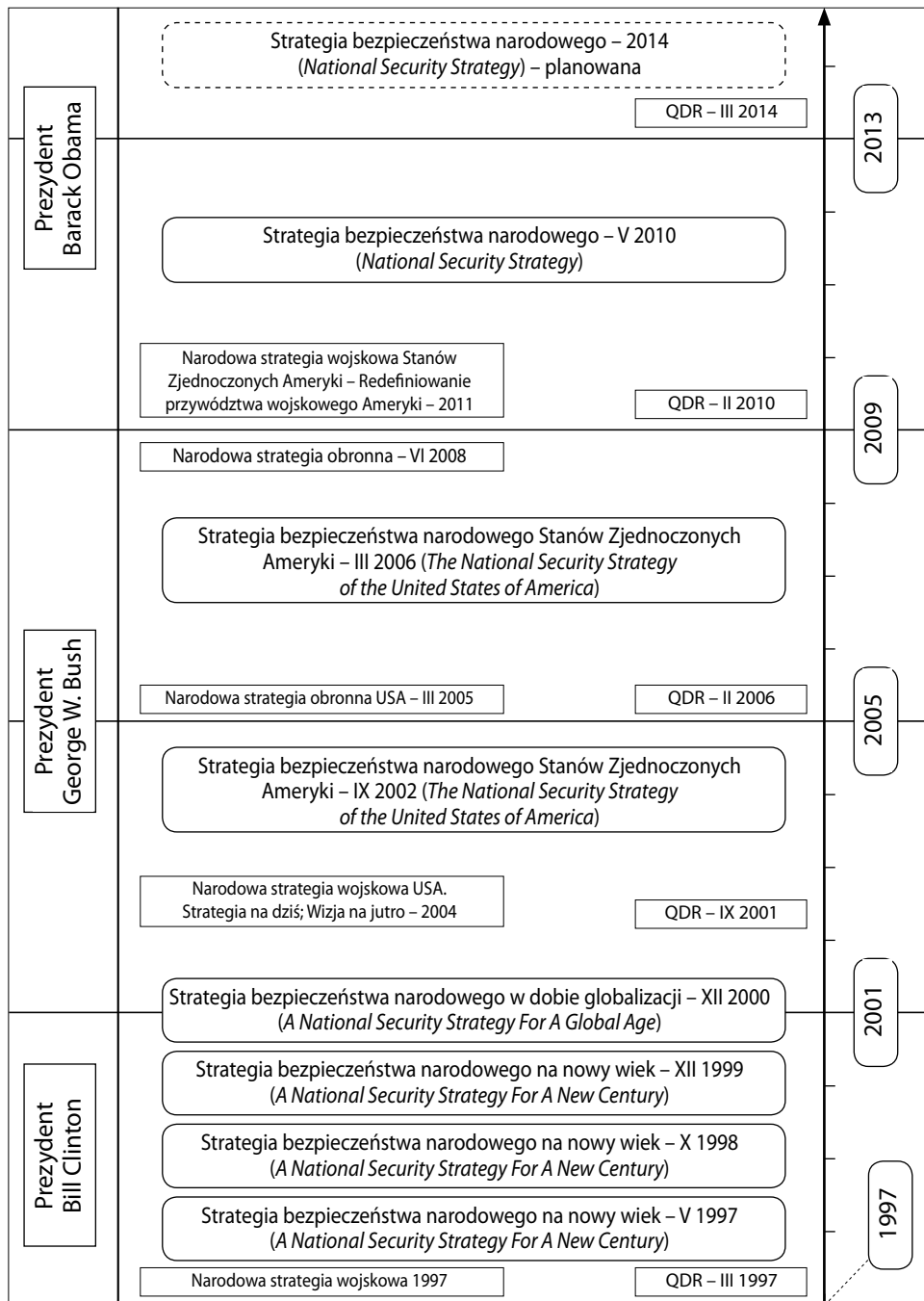
⁴ *Report of the Quadrennial Defense Review*, W.S. Cohen Secretary of Defense, maj 1997, <http://www.defenselink.mil/pubs/qdr> (dostęp: 31 marca 2014 r.) oraz J. Gordon, *The Quadrennial Defense Review: Analyzing the Major Defense Review Process*, George Mason University, PhD, Fairfax, Virginia, 2005.

⁵ *National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2000*, Public Law 106–65.

⁶ Przewodniczącą grupy została Michele A. Flournoy, pełniąca wcześniej funkcję zastępcy sekretarza obrony ds. strategii i redukcji zagrożeń.

⁷ <http://www.defense.gov/news/mar2005/d20050318nds1.pdf> (dostęp: 2 września 2014 r.).

Rysunek. Strategie bezpieczeństwa narodowego USA, strategie obronne i wojskowe oraz Czteroletnie przeglądy obronne (QDRs), wydane od 1997 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://history.defense.gov/> (dostęp: 4 kwietnia 2014 r.).

dzić do zwiększenia amerykańskich zdolności do prowadzenia skutecznych działań na teatrach działań, zwłaszcza przeciwko nowemu, nieprzewidywalnemu przeciwnikowi. Prace merytoryczne w latach 2005–2006 prowadzone były w sześciu panelach tematycznych, którym współprzewodniczyli zastępcy szefów pionów funkcjonalnych Departamentu Obrony i Połączonych Szefów Sztabów⁸. Nadzór nad merytorycznym zakresem prac sprawowała Grupa Doradcza Wysokiego Szczebla (*Senior Level Advisory Group*), złożona z sekretarza obrony jako przewodniczącego i innych wysokich rangą przedstawicieli resortu. QDR 2006 był pierwszym przeglądem obronnym, który został przedstawiony Kongresowi USA równoległe z wnioskiem budżetowym Departamentu Obrony na rok następny⁹.

W latach 2009–2010 opracowany został QDR, który miał do osiągnięcia dwa zasadnicze cele: określenie głównych kierunków dalszego rozwoju sił zbrojnych, tak aby zapewnić im dominację w prowadzeniu wojen, oraz odpowiednie zdolności niezbędne do zwalczania przyszłych zagrożeń dla bezpieczeństwa oraz przedstawienie założeń reformy instytucjonalnej i organizacyjnej Departamentu Obrony, aby w sposób racjonalny i efektywny realizować najpilniejsze potrzeby amerykańskich sił zbrojnych, związane m.in. z nabywaniem uzbrojenia i innego sprzętu wojskowego.

Przeglądy obronne wydane w latach 2006 i 2010 były prowadzone w czasie dynamicznych zmian zachodzących na arenie międzynarodowej oraz w sytuacji, gdy amerykańskie siły były zaangażowane zbrojnie na odległych teatrach działań (w Afganistanie i Iraku). Skutkowało to tym, że QDR *de facto* przestał formułować realne długoterminowe wytyczne dla Departamentu Obrony i sił zbrojnych USA, koncentrując się na aktualnych konfliktach i bieżących potrzebach wojska. W rezultacie QDR stał się przedmiotem krytyki ze strony niektórych ośrodków analitycznych jako ten element amerykańskiego systemu planowania strategicznego, który realizowany jest w oderwaniu od rzeczywistych potrzeb wynikających z całościowego podejścia do bezpieczeństwa, ponieważ nie przedstawia on adekwatnych wytycznych strategicznych dla Departamentu Obrony. Postawiło to pod znakiem zapy-

⁸ Sześć paneli tematycznych obejmowało: zestaw zdolności (*ang. capabilities mix*), połączone zdolności i uwarunkowania (*joint capabilities and enablers*), role, misje i organizację (*roles, missions and organization*), obsadę etatową i równoważenie sił (*manning and balancing the force*), praktyki i procesy biznesowe (*business practices and process*), kompetencje (*authorities*).

⁹ *Reviewing the 2006 Quadrennial Defense Review*, Council on Foreign Relations, <http://www.cfr.org/defense-policy-and-budget/reviewing-2006-quadrennial-defense-review/p9776> (dostęp: 31 marca 2014 r.).

tania dalsze utrzymywanie QDR jako efektywnego i bezstronnego instrumentu, długoterminowego przeglądu strategicznego, wykorzystywanego w procesie dalszego udoskonalania amerykańskiego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Czteroletni przegląd obronny 2014

Najnowsza edycja dokumentu, przekazana Kongresowi 4 marca 2014 r. przez Departament Obrony, wniosła nową jakość do systemu planowania strategicznego w USA. Odchodzi się w niej od myślenia wojennego na rzecz przygotowania się do przyszłych zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa. QDR 2014 w sposób kompleksowy określa zasady projektowania zmian w amerykańskich siłach zbrojnych w kontekście zapisów *Defense Strategic Guidance* (Wytyczne strategiczne w dziedzinie obrony) z 2012 r. oraz przyjętych ograniczeń finansowych¹⁰.

Główne części składowe Czteroletniego przeglądu obronnego z 2014 r. obejmują syntezę i pięć rozdziałów: przyszłe środowisko bezpieczeństwa (rozdział I), strategię obronną (rozdział II), transformację połączonych sił (rozdział III), transformację instytucji obronnych (rozdział IV), ryzyka i skutki cięć finansowych wynikające z procesu sekwestracji (rozdział V) oraz ocenę przedstawioną przez przewodniczącego Kolegium Połączonych Szefów Sztabów gen. Martina E. Dempseya.

W pierwszym rozdziale przeprowadzona została diagnoza oraz prognoza środowiska bezpieczeństwa, rozumianego jako warunki, w których Stany Zjednoczone istnieją i funkcjonują jako podmiot bezpieczeństwa na arenie międzynarodowej. W tym sensie środowisko bezpieczeństwa w wymiarze globalnym określone zostało jako „niepewne i skomplikowane”¹¹. Wskazano, że „poszerza się sieć globalnych oddziaływań, które wywierają wpływ na relacje między państwami, podmiotami pozapaństwowymi i obywatelami”¹². Obserwowany jest intensywny rozwój gospodarczy Azji oraz postępujący proces starzenia się społeczeństw w Stanach Zjednoczonych,

¹⁰ Departament Obrony został zobowiązany do ograniczenia wydatków o 487 mld dolarów w ciągu 10 lat. Aby zapewnić realizację tego zobowiązania, wprowadzony został ustawowy mechanizm sekwestracji wydatków obronnych o ok. 50 mld dolarów rocznie.

¹¹ *2014 Quadrennial...*, *op.cit.*, s. 3.

¹² *Ibidem*.

Chinach, Japonii i krajach europejskich. Utrzymuje się niestabilność w niektórych regionach świata, zwłaszcza na Bliskim Wschodzie i w Afryce, co może skutkować narastaniem negatywnych zjawisk społecznych, tj. terroryzmu, ruchów ekstremistycznych, fanatyzmu religijnego wyrosłego na gruncie biedy i zacofania społecznego oraz nielegalnych masowych migracji¹³. Rośnie znaczenie zagrożeń pojawiających się w cyberprzestrzeni oraz przestrzeni kosmicznej, rozwijana jest technologia *counter-stealth* oraz broń masowego rażenia. Intensywny rozwój nowych technologii skutkuje tym, że coraz więcej podmiotów może oddziaływać i współkształtować stosunki na arenie międzynarodowej. QDR stwierdza ponadto, że gwałtowny wzrost szybkości przekazywania informacji ogranicza zdolność niektórych rządów do sprawowania kontroli nad własnym społeczeństwem i utrzymywania dotychczasowego porządku publicznego oraz zmienia sposoby prowadzenia wojen oraz sposoby mobilizacji i organizacji społecznej¹⁴.

W wymiarze regionalnym dostrzeżone w QDR zostało m.in.: większe ryzyko napięć spowodowane sporami terytorialnymi i o zasoby w rejonie Azji i Pacyfiku; zagrożenie dla pokoju i stabilności wywołane polityką prowadzoną przez Koreę Północną; kontynuowanie dążeń Chin do powstrzymania obecności wojskowej oraz krępowania swobody działań Stanów Zjednoczonych (*anti-access* i *area-denial*) na obszarze Azji i Pacyfiku; zagrożenie płynące ze strony programu atomowego rozwijanego przez Iran oraz z wojny domowej w Syrii. Zwrócono także uwagę na państwa Afryki, w których terroryści, organizacje przestępcze, lokalne bojówki, skorumpowani przedstawiciele władz i piraci wykorzystują niezarządzone i niedostatecznie zarządzane terytoria i umacniają na nich swoją obecność. Europa oceniona została jako kontynent stabilny i bezpieczny, potencjalny partner w podejmowaniu wyzwań na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej. Wyzwania dla bezpieczeństwa dostrzeżono jedynie na Bałkanach i na peryferiach Europy. Nie uwzględniono możliwości wybuchu kryzysu ukraińsko-rosyjskiego.

QDR podaje, że globalne i regionalne tendencje występujące obecnie w środowisku międzynarodowym oraz konieczność oszczędności budżetowych spowodowały, że Stany Zjednoczone będą musiały dostosować się do nowych warunków bezpieczeństwa znacznie szybciej, niż miało to miejsce

¹³ *Ibidem.*

¹⁴ *Ibidem.*

kiedykolwiek wcześniej. Nowa sytuacja wymagać ma bardziej innowacyjnego podejścia i zacieśnienia polityki partnerstw, tak aby USA mogły utrzymać rolę państwa wiodącego w świecie. W ujęciu metodologicznym dotyczącym QDR, innowacyjne podejście zostało wyrażone przez potraktowanie bezpieczeństwa w sposób kompleksowy, nieograniczony wyłącznie do wymiaru obronnego, lecz obejmujący różne, wzajemnie wpływające na siebie elementy. To duże wyzwanie, wymagające od zaangażowanych ekspertów i analityków interdyscyplinarnej wiedzy, umiejętności syntezy, kojarzenia i łączenia zdarzeń, oraz umiejętności przewidywania i określenia zadań do realizacji. W ten sposób utworzone jednak zostały podstawy do skonkretyzowania w wymiarze praktycznym struktur i zadań dla instytucji, sił zbrojnych i innych podmiotów funkcjonujących w systemie obronnym państwa, co znalazło swoje odzwierciedlenie w kolejnych rozdziałach przeglądu.

W rozdziale drugim QDR 2014 przedstawiono interesy narodowe Stanów Zjednoczonych. Podkreślono, że w przeglądzie uwzględnione zostały priorytety zawarte w strategicznych wytycznych w sprawie obronności USA z 2012 r.¹⁵ oraz zarysowano filary, na których powinna być zbudowana strategia obronna USA.

Narodowe interesy USA obejmują:

- zapewnienie bezpieczeństwa USA, obywateli amerykańskich oraz sojuszników i partnerów;
- silną, innowacyjną i rozwijającą się gospodarkę amerykańską, funkcjonującą w otwartym międzynarodowym systemie gospodarczym, który promuje dobrobyt i nowe możliwości rozwoju;
- poszanowanie dla uniwersalnych wartości w kraju i na świecie; porządek międzynarodowy pod przywództwem USA oparty na budowie pokoju, bezpieczeństwa oraz rozwijaniu możliwości pogłębiania współpracy na rzecz podejmowania nowych wyzwań¹⁶.

W celu realizacji tak zdefiniowanych interesów narodowych QDR wprowadza szereg priorytetów zgodnych z wcześniejszymi dokumentami strategicznymi USA, które zostały zdefiniowane w sposób następujący:

- skierowanie głównego zainteresowania na region Azji i Pacyfiku;
- utrzymanie zaangażowania na rzecz bezpieczeństwa i stabilizacji w Europie i na Bliskim Wschodzie;

¹⁵ *Sustaining U.S. Global Leadership. Priorities for 21 Century Defense*, http://www.defense.gov/news/Defense_Strategic_Guidance.pdf (dostęp: 8 sierpnia 2014 r.).

¹⁶ *2014 Quadrennial...*, *op.cit.*, s. 11.

- zwalczanie terroryzmu i ekstremizmu w wymiarze globalnym, zwłaszcza na Bliskim Wschodzie i w Afryce;
- położenie nacisku na projekty rozwijające innowacyjność gospodarki, zwłaszcza w zakresie nowych technologii;
- rozwijanie najważniejszych sojuszy i partnerstw¹⁷.

Realizacja interesów narodowych oraz wdrażanie priorytetów wymagały zdefiniowania założeń dla nowej strategii obronnej. W QDR wspierają się one na trzech filarach:

- zapewnieniu bezpieczeństwa na własnym terytorium, w tym wspomaganie władz cywilnych w łagodzeniu skutków potencjalnych ataków i katastrof naturalnych lub wywołanych działalnością człowieka;
- budowaniu bezpieczeństwa w skali globalnej przez utrzymywanie i rozwijanie zdolności do projekcji siły (*projection of power capability*) wystarczającej do odstraszenia potencjalnego przeciwnika;
- rozwijaniu zdolności obronnych umożliwiających podjęcie skutecznych działań zbrojnych i zdecydowane pokonanie przeciwnika w każdym miejscu na świecie w sytuacji, gdyby odstraszenie zawiodło¹⁸.

Realizacja tak zdefiniowanych założeń strategii obronnej wymaga podjęcia praktycznych działań, które definiuje rozdział trzeci QDR. Skoncentrowane one będą na:

- rozwijaniu obrony przed pociskami balistycznymi z Korei Północnej i Iranu;
- poszukiwaniu z sojusznikami możliwości większych redukcji niestrategicznej broni nuklearnej USA i Rosji w Europie¹⁹;
- optymalizacji liczby i rodzajów sił w rejonie Azji i Pacyfiku oraz nadaniu nowego wymiaru soюзom w tym regionie;
- potwierdzeniu zobowiązań wobec Europy i w ramach NATO.

Zakłada się ponadto, że ze względu na dynamikę i specyfikę zmian dokonujących się w świecie oraz ograniczenia finansowe, amerykańskie siły zbrojne będą budowane w sposób możliwie elastyczny, umożliwiający szybką

¹⁷ 2014 Quadrennial..., op.cit., s. 12.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ QDR 2014 został opracowany przed eskalacją konfliktu ukraińsko-rosyjskiego i aneksją części terytorium Ukrainy (Krymu) przez Rosję.

dyslokację i zaangażowanie potrzebnych rodzajów sił w rejonie zagrożenia. Z tego względu Stany Zjednoczone planują: rozmieszczanie dodatkowych wysuniętych sił morskich w rejonach zagrożeń; nowych „zestawów” (*combination*) okrętów, środków powietrznych i sił odpowiedzi; wykorzystywanie sił ukierunkowanych regionalnie oraz optymalne wykorzystywanie wielonarodowej infrastruktury szkoleniowej za granicą²⁰.

Amerykańskie siły zbrojne uznają rolę sojuszników europejskich jako zasadniczych partnerów w operacjach prowadzonych w skali globalnej. W związku z tym, w stosunkach z armiami państw europejskich QDR postuluje stosowanie innowacyjnych sposobów wzmocnienia zdolności wojskowych sojuszników i partnerów, przede wszystkim przez utrzymywanie wysuniętych sił i rotacyjną obecność wojskową, doskonalenie metod dostępu do baz europejskich oraz intensyfikację szkoleń. Siły zbrojne USA będą angażować Rosję „konstruktywnie do wsparcia budowy Europy, która będzie pokojowa i pomyślna”²¹.

Utrzymanie przedstawionych filarów amerykańskiej strategii obronnej będzie wymagać od amerykańskich sił zbrojnych – jak zaznaczono w rozdziale trzecim QDR poświęconym transformacji instytucji obronnych – rozwijania zdolności do jednoczesnego prowadzenia operacji wojskowych służących obronie własnego terytorium, walce z terroryzmem oraz odstraszeniu potencjalnych agresorów i wspieraniu sojuszników w różnych regionach świata przez wyprzedzającą obecność i zaangażowanie sił zbrojnych. Nacisk położony będzie jednak na zapewnienie bezpieczeństwa na własnym terytorium, w tym: wspomaganie władz cywilnych w łagodzeniu skutków potencjalnych ataków i katastrof naturalnych lub wywołanych przez człowieka; budowanie bezpieczeństwa w skali globalnej przez utrzymywanie i rozwijanie zdolności do projekcji siły wystarczającej do odstraszenia potencjalnego przeciwnika; rozwijanie zdolności obronnych umożliwiających podjęcie skutecznych działań zbrojnych wszędzie na świecie w sytuacji, gdyby odstraszenie zawiodło. W razie gdyby odstraszenie okazało się niewystarczające, siły zbrojne USA mają być zdolne do przeprowadzenia wielofazowej kampanii o dużej skali i pokonania przeciwnika przy założeniu, że będą one posiadać zdolności do prowadzenia działań na dwóch różnych obszarach działań jednocześnie. Zakłada się

²⁰ 2014 Quadrennial ..., *op.cit.*, s. 23.

²¹ 2014 Quadrennial ..., *op.cit.*, s. 35.

przy tym, że siły zbrojne USA będą mniejsze, niż obecnie, ale zaawansowane technologicznie, zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa cybernetycznego, obrony przeciwrakietowej, odstraszania nuklearnego, zapewnienia przewagi w przestrzeni kosmicznej, powietrznej, na morzu oraz w cyberprzestrzeni, uderzeń prewencyjnych, wywiadu i rozpoznania, a także zwalczania terroryzmu i prowadzenia operacji specjalnych²². W związku z tym proces zmian ukierunkowany będzie na przygotowanie zasobów obronnych, które mogą okazać się niezbędne do prowadzenia operacji wojskowych w przyszłości; utrzymywanie obecności wojskowej za granicą, tak aby w sposób bardziej efektywny realizować amerykańskie interesy bezpieczeństwa w świecie; odbudowę po dekadzie wojen równowagi między siłami czynnymi a rezerwowymi w zakresie zdolności oraz przygotowanie do realizacji postawionych im zadań²³.

W QDR przedstawione zostały zmiany, które – ze względu na ograniczone możliwości finansowe i wprowadzony mechanizm sekwestracji wydatków obronnych – zostaną wprowadzone w organizacji i bieżącej działalności Departamentu Obrony. Priorytetem dla tego resortu pozostaje obrona kraju. Amerykańskie siły zbrojne będą funkcjonować w warunkach podwyższonego ryzyka, wynikającego szczególnie z relatywnie niższego poziomu gotowości i zdolności do działania w dynamicznie zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa. Będzie to szczególnie istotne w warunkach potencjalnego wybuchu konfliktu o dużej skali poza granicami USA, ponieważ w czasie najbliższej dekady zmniejszą się zdolności Departamentu Obrony do budowania bezpieczeństwa w skali globalnej, utrzymania stabilności, odstraszania oraz zapewnienia bezpieczeństwa sojusznikom. Z zapisów QDR wynika, że Stany Zjednoczone nie będą w stanie uczestniczyć na dotychczasowym poziomie w szkoleniu i ćwiczeniach prowadzonych z europejskimi sojusznikami i partnerami. W konsekwencji, może to negatywnie wpłynąć nie tylko

²² Zakładane w QDR 2014 priorytety w rodzajach sił zbrojnych obejmują: dla sił powietrznych – wprowadzenie do służby myśliwca wielozadaniowego F-35, opracowanie nowego samolotu uderzeniowego dalekiego zasięgu w technologii *stealth* oraz wprowadzenie do służby samolotów do tankowania w powietrzu KC-46A; dla wojsk lądowych (regularnych) – zapewnienie zdolności do prowadzenia szerokiego spektrum operacji, przy założeniu obniżenia wielkości stanów osobowych z 570 tys. do 440–450 tys. (opcjonalnie do 420 tys.); dla sił morskich – utrzymanie morskiego komponentu sił odstraszania strategicznego, zapewnienie lub wspieranie adekwatnie do możliwości opracowywania nowych środków uderzeniowych, do 2020 r. 60 proc. sił morskich USA będzie stacjonować na Pacyfiku; dla piechoty morskiej – wprowadzenie nowego bojowego pojazdu amfibijnego.

²³ 2014 Quadrennial ..., *op.cit.*, s. 31.

na poziom interoperacyjności, ale też na projekcję sił amerykańskich i sojusznicznych w świecie.

Ograniczona o 20 proc. zostanie także struktura Departamentu Obrony oraz kontynuowane będą działania ukierunkowane na osiągnięcie pożądanego równowagi między pracownikami wojskowymi a cywilnymi. Dostrzeżona została przy tym konieczność rezygnacji przez siły zbrojne ze zbędnej infrastruktury (w ramach tzw. *Base Realignment and Closure* – BRAC). Na uwagę zasługuje też propozycja zawieszenia podwyżek pensji wojskowych przez najbliższych 5 lat, z wyjątkiem najwyższych oficerów (generalicji), których pensje zamrożone byłyby przez rok²⁴.

QDR 2014 podsumowuje ocenę dokonana przez przewodniczącego Kolegium Połączonych Szefów Sztabów gen. Martina E. Dempseya. Uznaje on wyniki Przeglądu za odpowiadające rzeczywistości i przypomina priorytety, jakimi będą kierować się amerykańskie siły zbrojne w realizacji postawionych przed nimi zadań. Należą do nich w szczególności: utrzymanie bezpiecznego i efektywnego odstraszania nuklearnego, zapewnienie obrony terytorium USA, zdolność do pokonania przeciwnika, zapewnienie globalnej i stabilizującej obecności wojskowej, prowadzenie skutecznej walki z terroryzmem, zapobieganie proliferacji broni masowego rażenia, a także utrzymywanie gotowości do udzielenia skutecznej odpowiedzi na wypadek kryzysu lub konieczności przeprowadzenia ograniczonych operacji ewentualnościowych²⁵. Wojsko amerykańskie będzie też gotowe do przeprowadzenia operacji stabilizacyjnych w miejscach niestabilnych, zapewnienia wsparcia dla władz cywilnych, a także dostarczenia pomocy humanitarnej w sytuacjach klęsk żywiołowych. Tym niemniej, realizacja zadań w ramach tak zdefiniowanych priorytetów wiąże się z określonym ryzykiem. Szybkie zmiany w środowisku bezpieczeństwa – wyrażające się m.in. we wzroście zakresu współzależności między podmiotami na arenie międzynarodowej, coraz powszechniejszy dostęp do broni jądrowej oraz innych rodzajów broni masowego rażenia, postęp technologiczny dokonujący się m.in. w sposobach i metodach prowadzenia walki – skutkują tym, że prowadzenie działań konwencjonalnych przez siły zbrojne staje się coraz trudniejsze. W sytuacji ograniczonych zasobów, konieczne staje się poleganie na sojusznikach i partnerach USA w sytuacji zagrożenia. Tym

²⁴ 2014 Quadrennial ..., *op.cit.*, s. 49.

²⁵ 2014 Quadrennial ..., *op.cit.*, s. 60–61.

samym zachodzi obawa, że pogłębiać się będzie tendencja do rozmywania współodpowiedzialności poszczególnych podmiotów za bezpieczeństwo w wymiarze globalnym.

Ocena tez zawartych w QDR 2014

Departament Obrony jest ustawowo zobowiązany do przygotowywania i publicznego przedkładania co cztery lata przeglądu obronnego, niezależnie od bieżącej sytuacji na arenie międzynarodowej. QDR 2014 jest wyrazem ewolucji poglądów obecnej administracji amerykańskiej dot. obronności. Przeglądy z 2006 i 2010 r. – opracowane w czasie działań zbrojnych prowadzonych w Afganistanie i Iraku – były „strategiami czasu wojny”, kiedy konieczne było przygotowanie się na różne scenariusze rozwoju sytuacji w poszczególnych teatrach działań. Przyszła strategia obronna, która będzie opracowywana przez Departament Obrony, ma być zaprojektowana na czas pokoju, ale w warunkach ograniczonych zasobów finansowych oraz złożonych i szybkich zmian zachodzących na arenie międzynarodowej. Trudności te wpłynęły na ostateczny kształt merytoryczny tegorocznego QDR, co zostało skrytykowane przez niektórych decydentów i ekspertów.

Republikański przewodniczący Komisji Sił Zbrojnych Howard P. „Buck” McKeon odrzucił QDR, stwierdzając, że „ten produkt jest bardziej wytworem bieżącej polityki, niż procesu kształtowania długoterminowej polityki i ma niewielką wartość dla decydentów. Z tego względu będę domagać się od Departamentu Obrony napisania i przedłożenia nowego raportu. Ten QDR nie spełnia wymogów prawnych, ponieważ nie przedstawia wizji strategicznej realizowanej w warunkach umiarkowanego ryzyka, jest absolutnie zależny od bieżących założeń budżetowych i krótkoterminowy (...). Wyniki przeprowadzonego przeglądu z biegiem czasu stają się coraz bardziej oderwane od rzeczywistości. Zasady prawne tworzenia QDR zostały ustanowione nie bez przyczyny. Mają one na celu wspomagać Kongres i Dowódcę Sił Zbrojnych w podejmowaniu trudnych decyzji dotyczących zasobów i bezpieczeństwa”²⁶. Kongresman zarzucił QDR zbyt silne uzależnienie od bieżących cięć budżetowych funduszy przeznaczonych na obronność, po-

²⁶ Chairman McKeon Rejects QDR, http://armedservices.house.gov/index.cfm/press-releases?ContentRecord_id=BDA3450C-2CFA-4BA2-B428-CC26354A3163 (dostęp: 6 maja 2014 r.).

nieważ to właśnie ten dokument jest instrumentem planowania, w którym powinna zostać określona i uzasadniona wysokość budżetu obronnego, niezbędnego do skutecznego reagowania na pojawiające się zagrożenia i wyzwania. Skrytykował perspektywę czasową tego dokumentu (5 lat), ponieważ nie spełnia ona wymogów prawnych (20 lat). Podkreślił też brak wizji strategicznej, która mogłaby być realizowana w warunkach umiarkowanego ryzyka. Departament Obrony przedłożył dokument, w którym nie zawarłto „mapy drogowej dla programów obronnych na najbliższe dwie dekady”, lecz powielono wady poprzednich strategicznych przeglądów obronnych, tj. uzależnienie planowania strategicznego od bieżących wydatków obronnych, intencjonalne planowanie w krótkiej perspektywie czasowej i motywowanie przyszłych decyzji względami bieżącej polityki²⁷.

Krytycy dokumentu zwracają uwagę na pogłębianie się problemu pewnej chaotyczności planowania obronnego USA, wyrażającego się rosnącymi rozbieżnościami między wymogami strategicznymi a bieżącymi decyzjami budżetowymi dotyczącymi obronności²⁸. QDR został pomyślany i umocowany prawnie jako cyklicznie opracowywany dokument rządowy przedstawiający cele strategiczne w dziedzinie obronności do osiągnięcia w perspektywie 20 lat. W tegorocznym QDR cele te zostały jednak sformułowane w sposób bardzo ogólny, a sposoby ich osiągnięcia jedynie lekko zarysowane. Departamentowi Obrony zarzuca się więc opracowanie dokumentu, który nie spełnia wymagań określonych prawem, z intencją posłużenia się nim w bieżącej walce politycznej²⁹.

Wątpliwości może budzić ocena środowiska międzynarodowego, wyrażona w QDR. Chiny zostały określone w dokumencie jako państwo, w którym „utrzymuje się szybkie tempo i kompleksowy zakres modernizacji militarnej, połączony z pewnym brakiem przejrzystości i otwartości władz Chin zarówno co do ich zdolności, jak i intencji”³⁰. Autorzy nie precyzują jednak, jakie to rodzi ryzyko dla bezpieczeństwa oraz czy i w jaki sposób Stany Zjednoczone

²⁷ R. Zakhaim, M. Eaglen, *Commentary: Rethinking the QDR. Have Outside Experts Prepare Strategy*, Defense News, <http://www.defensenews.com/article/20140317/DEFREG02/303190037/Commentary-Rethinking-QDR> (dostęp: 6 maja 2014 r.); M. Eaglen, *QDR should ring alarm bells for policymakers*, Foreign and Defense Policy, <http://www.aei-ideas.org/2014/03/qdr-should-ring-alarm-bells-for-policymakers/> (dostęp: 6 maja 2014 r.).

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ J. Rubin, *Defense incoherence*, The Washington Post, <http://www.washingtonpost.com/blogs/right-turn/wp/2014/03/21/defense-incoherence/> (dostęp: 20 sierpnia 2014 r.).

³⁰ *2014 Quadrennial ...*, *op.cit.*, s. 4.

zamierzają je ograniczyć. Jeszcze bardziej krytycznie przez niektórych polityków i ekspertów³¹ oceniany jest zawarty w Przeglądzie obraz Rosji: „Stany Zjednoczone są gotowe do podjęcia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, zarówno w ramach stosunków dwustronnych, jak i w ramach poszukiwania rozwiązań problemów regionalnych tam, gdzie spotykają się nasze interesy, w tym w Syrii, Iranie i Afganistanie. Zarazem realizowana przez Rosję wieloaspektowa modernizacja obronna i przeprowadzone przez nią akcje naruszania suwerenności jej sąsiadów stanowią ryzyko. Będziemy angażować Rosję w zwiększanie przejrzystości i zmniejszanie ryzyka wywołanego błędnymi ocenami wojskowymi”³². Krótkowzrocznie sformułowana ocena Rosji oraz nieuwzględnienie kryzysu ukraińsko-rosyjskiego są więc istotnymi mankamentami tegorocznej edycji Przeglądu. Może to wynikać z przyjętego harmonogramu czasowego prac – dokument został opracowany zanim wybuchł kryzys. Jednakże jego wystąpienie pokazało, że Europa, uważana za najbezpieczniejszy kontynent, wcale aż tak bezpieczna nie jest. Kryzys ukraiński wykazał także, że liczne podmioty globalne i regionalne nie były w stanie zapobiec agresji, a prawo międzynarodowe okazało się niewystarczająco skuteczne w konfrontacji z interesami wielkich mocarstw. Potwierdził ponadto, że obok nowych zdolności wojskowych w dalszym ciągu niezbędne są tradycyjne zdolności „twardego” bezpieczeństwa. Opracowanie QDR przed wybuchem kryzysu ukraińsko-rosyjskiego powoduje, że dokument ten nie precyzuje, czy i w jaki sposób Stany Zjednoczone zamierzają powstrzymać Rosję przed dalszą eskalacją działań zaczepnych wymierzonych przeciwko suwerenności i integralności terytorialnej innych państw położonych w Europie Wschodniej. Co więcej, w dokumencie zawarty został zapis, że zakładane ograniczenia działalności sił zbrojnych USA w świecie będą dotyczyć także Europy. Strona amerykańska przywiązuje duże znaczenie do NATO i współpracy sojuszniczej, ale będzie zachęcać sojuszników europejskich do wzięcia większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo Europy oraz w wymiarze globalnym, ograniczając się do udzielania wsparcia (szkolenia,

³¹ J. Rubin, *Defense incoherence...*, *op.cit.*; J. Stephans, *McKeon rejects quadrennial defense review*, <http://www.brennerbrief.com/mckeon-rejects-quadrennial-defense-review/>; R. Scarborough, *Obama military downsizing leaves U.S. too weak to counter global threats, panel finds*, <http://www.washingtontimes.com/news/2014/jul/31/obama-military-strategy-too-weak-future-security-p/?page=all>; B. Gertz, *Defense Panel: Obama Administration Defense Strategy „Dangerously” Underfunded*, <http://freebeacon.com/national-security/defense-panel-obama-administration-defense-strategy-dangerously-underfunded-2/> (dostęp: 20 sierpnia 2014 r.).

³² *2014 Quadrennial ...*, *op.cit.*, s. 6.

ćwiczenia) lub udzielania pomocy o charakterze doraźnym, w zależności od rozwoju bieżącej sytuacji. Nie dostrzeżono w QDR konieczności doinwestowania wschodniej flanki NATO. Pominięto także całkowicie istnienie Unii Europejskiej jako podmiotu kształtowania bezpieczeństwa.

Dokument krytykowany jest też za to, że za punkt wyjścia do zdefiniowania działań operacyjnych oraz określenia sił, środków i zasobów niezbędnych do ich realizacji uznaje bieżące ograniczenia budżetowe, wprowadzony mechanizm sekwestracji wydatków i zbyt słabo uwzględnia potrzebę refleksji nad strategią obrony amerykańskich interesów narodowych³³. Niewątpliwie urealnienie dokumentu, tj. oparcie realizacji działań strategicznych na faktycznych przesłankach budżetowych, jest wartością. Jednak niekoniecznie musi być to wartość dodana w przypadku strategicznego przeglądu obronnego, którego głównym celem jest nie tylko zdefiniowanie i zhierarchizowanie zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych w długiej perspektywie czasowej, ale też opracowanie katalogu racjonalnych działań i przypisanie im określonych zasobów (także finansowych). QDR paradoksalnie przypomniał więc decydentom politycznym, jaki powinien być właściwy kierunek programowania budżetu obronnego (przeгляд obronny, projekt kosztów, decyzja polityczna). Jeśli więc QDR przyczyni się do uzmysłowienia decydentom politycznym tego, że budżet obronny powinien być planowany w długiej perspektywie czasowej oraz nie może być ograniczany bieżącymi rozgrywkami politycznymi i doraźnymi potrzebami, będzie to stanowić bardzo istotną wartość tego dokumentu.

Ważną cechą tegorocznego QDR jest przedstawienie w nim zintegrowanego podejścia do bezpieczeństwa narodowego. Większość czynników wpływających na bezpieczeństwo państwa jest bowiem ze sobą silnie związana. W odczuciu społecznym, siła militarna państwa związana jest z poziomem rozwoju gospodarczego. Natomiast siła gospodarcza (pośrednio także potęga militarna) łączy się z określonym modelem ładu społecznego, opartym na zaufaniu i demokratycznych mechanizmach wypracowywania konsensusu społecznego. W dokumencie dostrzeżono więc, że system bezpieczeństwa państwa powinien obejmować zarówno tradycyjne (militarne) aspekty związane z postrzeganiem bezpieczeństwa przez pryzmat zagrożeń, wyzwań i ryzyk, jak i współcześnie rozumiane aspekty bezpieczeństwa, obejmujące

³³ J. Rubin, *Defense incoherence...*, *op.cit.*; K. Schake, *This QDR is a budget document, not a strategy document*, War on the Rocks, <http://warontherocks.com/2014/03/this-qdr-is-a-budget-document-not-a-strategy-document/> (dostęp: 20 sierpnia 2014 r.).

aspekty ochronne, gospodarcze, społeczne, kulturowe czy informatyczne. Takie całościowe podejście jest nieodzownym warunkiem ukierunkowania myślenia na rozwiązania praktyczne dotyczące zarówno oceny środowiska bezpieczeństwa, jak i zaprojektowania określonych działań w tym zakresie wraz z przygotowaniem odpowiednich narzędzi i zasobów. Może to przyczynić się do zbudowania efektywnego systemu bezpieczeństwa państwa będącego w stanie przeciwdziałać różnorodnym zagrożeniom i je zwalczać. Należy oczekiwać, że w przyszłej amerykańskiej strategii bezpieczeństwa narodowego taki sposób myślenia o bezpieczeństwie, w tym o obronności, będzie nie tylko utrzymany, ale rozwinięty jako czynnik przyczyniający się do optymalizacji działań i gospodarowania posiadanymi zasobami w sytuacji coraz bardziej złożonego środowiska bezpieczeństwa oraz dużej dynamiki zachodzących we współczesnym świecie zmian.

Krytyka QDR 2014 pokazuje, że mimo stosowania licznych rozwiązań systemowych amerykański proces planowania strategicznego w dziedzinie obronności wciąż wymaga udoskonalenia. Potrzeba cyklicznego przeprowadzania QDR nie jest kwestionowana, ponieważ umotywowana jest koniecznością okresowego kontrolowania zgodności bieżącej działalności władz państwa ze strategicznymi celami w dziedzinie obronności (i szerzej: bezpieczeństwa narodowego), weryfikowaniem tych celów w zależności od zmian zachodzących w środowisku bezpieczeństwa USA, potrzebą stałego optymalizowania wysiłków i działań państwa w procesie transformacji systemu bezpieczeństwa państwa, a zwłaszcza jego podsystemu obronnego oraz zapewnianiem aktualności i efektywności strategii bezpieczeństwa narodowego. QDR powinien stwarzać decydującym politycznym i wojskowym odpowiednie warunki do podejmowania decyzji strategicznych, określających kierunek rozwoju struktur obronnych państwa na wiele lat. Analiza tegorocznej edycji QDR prowadzi do wniosku, że dokument ten wywiązuje się z tego zadania w stopniu ograniczonym.

W związku z tym należy oczekiwać podjęcia przez stronę amerykańską dalszych działań w kierunku usprawnienia procesu długoterminowego planowania w dziedzinie obronności tak, aby następny QDR posiadał już wszelkie cechy strategicznego przeglądu obronnego i nie był obciążony nadmiernym balastem bieżącej polityki. Przyszłe rozwiązania w tym zakresie mogą być związane z jeszcze większym włączeniem struktur parlamentarnych w prace nad przeglądem, powierzeniem odpowiedzialności za jego przebieg autorytetowi – osobie spoza Departamentu Obrony, możliwie nie-

zależnej, ale posiadającej wszelkie kompetencje do zdobywania informacji i dokonywania ocen, a także włączeniem w prace niezależnych ekspertów i przedstawicieli uznanych *think-tanków*.

Podsumowanie

Systemy przeglądów strategicznych nieustannie ewoluują. Ich obecny kształt stanowi wypadkową położenia geopolitycznego państwa, głównych trendów w środowisku bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, postrzegania interesów narodowych i celów strategicznych, jak również historii, tradycji i kultury politycznej, wspieranej przez analizy i badania prowadzone przez instytucje rządowe oraz organizacje pozarządowe. Amerykański proces planowania strategicznego wyróżnia jego charakter, uwzględniający jego etapowość i cykliczność. Pozwala to na monitorowanie dążeń władz państwowych do wypełnienia długoterminowych celów w dziedzinie obronności (i szerzej: w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego), optymalizację funkcjonowania i działalności struktur państwowych oraz zapewnienie efektywności w procesie aktualizacji strategii bezpieczeństwa narodowego. Proces ten zawiera także mechanizmy chroniące go przed skutkami bieżącej walki politycznej, tj. umocowanie prawne rangi ustawowej, powiązanie procesu planowania z kadencyjnością władzy wykonawczej, kontrolę Kongresu nad procesem planowania strategicznego (regularne przesłuchania przed komisjami parlamentarnymi, decyzje Kongresu w sprawie finansowania planów i programów dotyczących bezpieczeństwa narodowego USA). Kongres USA jest zobowiązany do stałego monitorowania środowiska międzynarodowego oraz wewnętrznego środowiska bezpieczeństwa. Prace parlamentarnych komisji sił zbrojnych oraz spraw zagranicznych opierają się na spotkaniach z gośćmi wysokiego szczebla, przesłuchaniach ekspertów rządowych i pozarządowych oraz przedstawicieli środowisk opiniotwórczych i ośrodków akademickich. Kongresmani inicjują projekty naukowo-badawcze w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego. Komisje wspierane są też licznym gronem własnych ekspertów – autorytetów w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, w tym w dziedzinie obronności. W ten sposób komisje zdobywają wiedzę z różnych źródeł i są w stanie w sposób wiarygodny i kompetentny zweryfikować prace w dziedzinie przeglądów strategicznych, prowadzone przez administrację, a tym samym zasadność finansowania planów i pro-

gramów wykonawczych. Co więcej, dobrą praktyką amerykańskiego życia publicznego jest wprowadzanie do rządu, na stanowisko sekretarza obrony, przedstawiciela partii opozycyjnej (obecnie republikanin Chuck Hagel jest członkiem demokratycznego rządu Baracka Obamy). Są to rozwiązania, które mają przyczynić się do „odpolitycznienia”, ponadpartyjnego spojrzenia i systematyzowania procesu planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego w USA.

Po zgromadzeniu i przeanalizowaniu doświadczeń wynikających z obecnie obowiązujących rozwiązań strategicznych oraz skonfrontowaniu ich z oceną zewnętrznego i wewnętrznego środowiska bezpieczeństwa, formułowana jest strategia bezpieczeństwa narodowego – oficjalny dokument rządu i formalna podstawa do określenia działań usprawniających funkcjonowanie amerykańskiego systemu bezpieczeństwa. Zachowana więc zostaje nie tylko ciągłość planowania strategicznego, ale też ciągłość polityki bezpieczeństwa narodowego, jako warunek wiarygodności zintegrowanego planowania. Zachowany zostaje – co szczególnie istotne – mechanizm wdrażania zapisów strategicznych, umocowany zarówno przez rządowy charakter dokumentu, jak również przez zachowanie kontroli parlamentarnej nad całym procesem planowania. W ten sposób uruchamiany jest też (lub wstrzymywany i weryfikowany) proces zapewniania odpowiednich środków finansowych, umożliwiających wdrożenie rekomendowanych zmian systemowych.

Mimo wspomnianych wad tegorocznego QDR, wykorzystanie amerykańskich doświadczeń może wymiernie przyczynić się do poprawy polskiej kultury planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego. Systemowo zagwarantowane przestrzeganie dyscypliny czasowej prac w tym zakresie wydaje się szczególnie ważne w sytuacji obecnej kompleksowości i ograniczonej przewidywalności rozwoju sytuacji we współczesnym środowisku bezpieczeństwa. Warte rozważenia wydają się więc takie kwestie, jak ustawowe umocowanie procesu planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego w Polsce, zapewnienie cykliczności tego procesu i powiązanie go z kadencyjnością władzy wykonawczej (rządu), zwiększenie włączania parlamentu – jako organu stanowiącego prawo w Polsce i odpowiedzialnego za monitorowanie realizacji zadań przez władzę wykonawczą – w problematykę bezpieczeństwa narodowego. Dla polskiej polityki bezpieczeństwa z QDR 2014 wynika natomiast konieczność kontynuowania działań w celu: „wyhamowania” polityczno-wojskowego wycofywania się USA z Europy, dalszego umacniania więzi transatlantyckich, zachęcenia

sojuszników do wywiązania się z zobowiązań w zakresie ponoszenia nakładów na obronność (2 proc. PKB) oraz utrzymywania wysokiej kondycji obronnej NATO. W wymiarze krajowym konieczne jest konsekwentne wdrażanie programu modernizacji polskich sił zbrojnych, ze szczególnym uwzględnieniem ich mobilności i innowacyjności oraz bezpieczeństwa cybernetycznego. Godne uwagi może być również wprowadzenie zwyczaju wykorzystywania przeglądów strategicznych do przygotowania gruntu do walki o budżet dla podmiotów władzy wykonawczej, jak również zobowiązanie organów władzy publicznej do inicjowania i wdrażania programów edukacyjnych i informacyjnych w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego dla społeczeństwa.